Tehyn asiantuntijalausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 13.5.2026

Hallintojohtaja
Sari Viinikainen
Sari.viinikainen@tehy.fi

Tehyn asiantuntijalausunto – keskeiset pääviestit

Hyvinvointialueiden rahoitus

- Hyvinvointialueille on turvattava riittävä ja ennakoitava rahoitus lakisääteisten sote palvelujen järjestämiseen
- Rahoituksen riittämättömyys heikentää palvelujen saatavuutta, pidentää hoitoon pääsyä ja vaarantaa alueellisen yhdenvertaisuuden
- Sote palveluiden turvaaminen on osa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta
- Rahoituksen on vastattava alueiden todellista palvelutarvetta ja kustannusrakennetta, erityisesti henkilöstökuluja
- Lyhyen aikavälin säästöt johtavat usein pidemmällä aikavälillä kasvaviin kustannuksiin

Rahoitusmallin kehittäminen

- Nykyistä diagnoosipainotteista rahoitusmallia tulee korjata
- Rahoituksen tulee tukea vaikuttavaa hoitoa, ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea
- HYTE kertoimen osuutta tulisi kasvattaa ja mittaristoa laajentaa koskemaan myös sosiaali ja pelastuspalveluja

Asiakasmaksut, STEA-avustukset ja 65+ valinnanvapauskokeilu

Asiakasmaksut

- Tehy vastustaa **asiakasmaksujen korotuksia**
- Korotukset kohdistuvat erityisesti **pienituloisiin, ikääntyneisiin ja paljon palveluja käyttäviin**
- Asiakasmaksut eivät saa muodostua esteeksi hoitoon hakeutumiselle
- Maksukatto ei riitä estämään kohtuuttomia vaikutuksia, koska maksut kasaantuvat alkuvuoteen
- Asiakasmaksujen nousu lisää riskiä hoidon viivästymiseen ja epätarkoituksenmukaiseen päivystyskäyttöön

STEA-avustukset

- Leikkaukset sote-järjestöjen rahoitukseen vaarantavat **ennaltaehkäisevät ja matalan kynnyksen palvelut**
- Järjestöjen tuottamia palveluja ei voida korvata ilman lisäresursseja julkisessa sote-järjestelmässä
- Järjestöjen toiminnan heikentyminen lisää raskaampien ja kalliimpien palvelujen tarvetta

65+ valinnanvapauskokeilu

- Tehy suhtautuu kriittisesti kokeilun laajentamiseen
- Kokeilu on hyödyttänyt eniten hyvätuloisia kaupunkilaisia
- Jononpurku ei ole toteutunut, ja päällekkäinen palvelukäyttö on lisääntynyt
- Varat tulisi kohdentaa julkisen perusterveydenhuollon vahvistamiseen, mm. omatiimimalliin
- Tehy näkee myönteisenä valinnanvapauden laajentamisen fysioterapiaan